

Tisztelt Olvasók! Kedves Barátaim!

Az újság rovatának címe: „*Akikre büszkék vagyunk*”. Nem nagyon tudom, mire lehet büszke a Franka a személyemmel kapcsolatban, így kérdés, hogy ide illik-e az irományom. Mentségemre legyen mondva, hogy talán némi tanulság, elgondolkodtató jelenség van írásomban számotokra. Kérlek, fogadjátok türelemmel és figyelemmel!

Idén volt az 50 éves érettségi találkozóink. 1958 és 1962 között a forradalmat követő „rendcsinálás”, megtorlások idején éltük életünk talán legfontosabb szakaszát Esztergomban. Bizonyos védettségben léteztünk, csak szűrve jutottak hozzánk a külső drámák és bajok.

Kik voltak a tanáraink? Bizony már az érettségi tablókat kell nézegetni, hogy találkozunk velük. Mindenesetre sokat kaptunk tőlük. Kiemelék közülük kettőt, akik – mások mellett – rám is nagy hatást gyakoroltak. Számomra ez azért volt különösen fontos, mert aközé a néhány gyerek közé tartoztam, akiknek zűrös volt a családi háttere. (Úgy hallom, ma fordított a helyzet: alig van olyan diák, ahol nincsenek családi bizonytalanságok, válások stb.) Mindketten – bár nagyon különböző egyéniségek voltak – távlatokat nyitottak a rájuk bízott fiataloknak, értékekre hívták fel a figyelmünket, és folyton biztattak minket.

Prefektusunk P. Kiss Máté, „*Matula*” volt. A ragadványnevet Fekete István *Tuskevár* című könyvéből kapta, amit prefektusi órán olvasott fel nekünk. Óriási szíve volt, nyitva minden szépre, értékesre és főleg ránk! Az osztály falán Csontváry reprók lógtak, amikor az ország nagy része még azt sem tudta, hogy volt ilyen festő. P. Kákonyi Asztrikot kérte fel ismertető előadás megtartására. Az osztály néhány tagjával az egész iskolát kidekorálta műalkotások színes repróival. (Akkor még fekete-fehér volt a TV és a mozifilmek jó része is!) Megtekintettük Pilisszentléleken Kákonyi Asztrik freskóit, Zebegényben Szőnyi István műveit. Az osztálykirándulások előtt azon alkudoztunk, hogy milyen arányban legyen kultúra és szórakozás. Ha kellett, a kosárlabdázás tudományát tanulta a kedvünkért, ha kellett, kártyázott stb.

A két felső osztályban osztályfőnökünk, matematika- és fizikatanárunk P. Beney György volt: egy klasszikus értelemben vett kulturális polihisztor, ráadásul életre-halálra tanár. Magyartanár szertett volna lenni, de volt némi műszaki és közgazdasági előképzettsége, ezért a rend „átirányította”. Mindenesetre ő beszélt nekünk Németh Lászlóról is, aki akkor nemhogy tananyag nem volt, de hallani sem volt szabad róla. Szobája falán Kákonyi Asztrik mikrokozmosz sorozatának képei lógtak. Aktív zenész volt (jól hegedült), és később iskolai zenekart szervezett. Minden lényeges sportág hazai dolgaiból naprakész volt... Ezenfelül kényszerűségből én az apaszerepet is ráosztottam.

Közben persze folyt a „normális” élet: sportoltunk, udvaroltunk, tanultunk és elszántan készültünk a diszkriminációkkal terhes egyetemi felvételire. Bizarr dolog, de a fájdalmas és szégyenteljes 1963. évi állam és egyház közötti „megállapodás” hozta el legtöbbünk számára a továbbtanulás lehetőségét. Még egy alapvető ajándékot kaptam az iskola közreműködésével: megismertem későbbi feleségemet (tánciskola, szalagavató bál stb.), akivel ilyenformán 50 éve udvarolunk egymásnak.

Szakmai tevékenységem az egyetemtől kezdődően mostanáig a villamos energia iparághoz köt, a Magyar Villamos Művek társaság csoporthoz, szinte ugyanahhoz a munkahelyhez. Az egyetemi ösztöndíjat is figyelembe véve ez a kapcsolat – jogi értelemben – megszakítás nélkül már 50 éves. Jelenleg is teljes munkaidős alkalmazásban vagyok. Közben sok minden történt: voltam beosztott és igazgató, gépészmérnök és közgazdász, hivatalnok és energetikus, kutató és menedzser stb. Nagy élményt és lehetőséget jelentett, hogy 1985-től megnyílt a világ: számos szakmai út és együttműködés, szakértői tevékenység részese lehettem elsősorban az USA-ban és Európában. Részt vehettem az iparág teljes szétverésében (ld. privatizáció) megakadályozó harcokban. A munka érdekes, változatos, élményekkel teli volt, és főleg lehetővé tette családom eltartását, gyermekeim felnevelését.

Közben – az adott lehetőségek mértékéig – társadalmi, politikai, közéleti ügyekben is közreműködtem. 1990-ig ez korlátozott volt, hiszen nem voltam tagja az MSZMP-nek (vallásosságomra hivatkozva sikerült megúsznom...), de 1990-től mindenben „pótoltam” az elmaradást. Hogy milyen sikerrel? Jóindulattal is felemás eredménnyel... Amit viszont nem én választottam, hanem kaptam, az a Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány munkájában való részvétel P. Papp Tihamér ferences révén. Olvashatjátok az újságban az ismertető cikket az alapítvány húszéves működéséről. Ehhez csak annyit teszek hozzá, hogy életem egyik nagy ajándéka ez a megbízás, hiszen sehol máshol ilyen kiváló munkatársaim, „harcostársaim” nem voltak, mint az alapítvány tisztségviselői és aktivistái!

Külön kell beszélnem a családomról, ami talán a legfontosabb az életemben. Beszámolómnak is ez az igazán „rázós” része. Ma, amikor mindenki családot „tervez”, sőt már van „katolikus/keresztény családtervezés” is – ami igazi „vasból fakarika” –, a mi családunkra bizony nem volt jellemző a tervezés... Már a szüleinkkel is „baj volt”. Apám az 1942. májusi esküvő után először karácsonykor jött haza a Don-kanyarból szabadságra, és sietett vissza, hogy a januári összeomlás előtt még éppen kiérve a frontra részt vehessen a vesztes oldalon a harcokban... Mivel nem „tervezték” családjukat, én 1943 szeptemberének közepén születtem... Feleségem szülei is „hadiesküvőt” tartottak, és ők se nagyon tervezték, hanem inkább éltek a családot, az életet. Feleségem 1945 januárjában sűrű bombázások közepette született Esztergomban. Másfél hónap múlva édesapja meghalt. A háborúval nem értek véget a zűrzavarok, de közben csak-csak felnőtünk, megismertük egymást és szerelmesek lettünk.

Roppant magabiztosak voltunk: „Majd mi megmutatjuk, hogy milyen a keresztény család!” No, ez nem egészen az elvárások szerint jött be. Voltak alázatgyakorlatok és nagy tanulságok. Mivel sokáig sehogy sem akart gyermekünk születni, örökbe fogadtunk – egy év különbséggel – két csecsemő kisfiút, hiszen nekik meg szüleik nem voltak... Mikor már azt hittük, hogy nálunk „így működik a világ”, feleségem fogant és sorban születtek a gyerekek. Most újabb meglepetés jött: az első három kisfiú súlyosan szellemi fogyatékos lett. Ma felnőttként egy speciális intézményben élnek.

Bizony kaptunk hideget és meleget vegyesen: minimum óriási felelőtlenségnek tűnt ilyen kockázatok vállalása. Az orvosok szerint, ha egy párnál egy bizonyos rendellenesség valószínűsége eléri a 20%-ot, nyomatékosan nem ajánlott a fogamzás. Nálunk 25% volt ez a valószínűség. Minket megdöbbsentett a kőkemény életellenesség: 75% az semmi? Mindenesetre „tervezés” (azaz a fogantatás kizárása, az Úr ajándékainak végleges visszautasítása) helyett további gyerekek születtek, akik nem sérültek: három lány és egy fiú (János), aki különben a Frankában érettségizett 2004-ben. Gábor bátyja szintén, de még 1990-ben. És még folytatódott, mert tizedik gyermekként felneveltünk egy családját veszített hétéves állami gondozott leányzót is.

Mi ez? Egy kollégám szerint: „nagyon tiszteletre méltó, amit csináltok, de örülség!”. Bizony így igaz! Az életért sokszor „örülséget” kell vállalni... Gondolom, nem kell példálóznom ennek alátámasztására... Az is igaz, hogy sok barátunk, hasonlóan gondolkodó és élő társunk is volt, akikkel a nehéz helyzetek idején segítettük egymást: fizikailag, lelkileg, szellemileg. Bár az élet fordulatai időközben a mindennapi kapcsolatokat megtrikították velük, ha mostanság találkozunk, változatlanul „fél szóból is értjük egymást”.

Mi eddig nem bántuk meg az életünket, bár az Úr szempontjaiból, az események értelméből és céljából sok mindent nem értünk, naponta rácsodálkozunk gyermekeinkre, az általuk kapott ajándékokra és a folytatásra, az unokáinkra, a körülöttünk sistergő életre. Mindenkinek csak hasonló jókat tudunk kívánni!

Minden tisztelem azoké, akik eddig kibírták a szövegemet. Kérlek benneteket, olvassátok még el a hátralévő néhány mondatot is, ami számomra a tanulság a saját életemből:

Ha értékeket, szépséget látunk, azért kockáztatni, harcolni, küzdeni kell még akkor is, ha kisebbségben maradunk és mások ezért mellőznek, cikiznek minket.

Sok minden elérése, birtoklása, megtapasztalása után vágyódunk, de amire igazán szükségünk van, azt a Szentháromságos Egy Istentől kaphatjuk csak meg. Ő a mértéke és forrása az élet értékeinek, szépségeinek. Ahogy mondani szokták: „mi ezüstöt hajszolunk, mikor Ő aranyat akar adni...”

Minden ellenreklámmal szemben tapasztalatom szerint érdemes komolyan venni a Názáreti Jézust: valóban Ő az út, az igazság és az élet. Szerintem alapvető fontosságú, hogy az irántunk megnyilvánuló szerelmét igyekezzünk viszonzni. Ha házaseséltre kaptunk meghívást, az ebben nagy segítség lehet, hiszen a házastársunk és az Isten iránti szerelem egymást erősíti.

Kacsó András